

Dušan Stojnov: *Od psihologije ličnosti ka psihologiji osoba*

Format: **20,5x14cm**

Povez: **meki**

Obim: **421 str.**

ISBN: **978-86-86689-54-2**

Sadržaj

Cena: **1200 dinara**

Poručite knjigu pouzećem

Konstruktivizam je pravac koji se još uvek nalazi u procesu nastajanja. Ova tvrdnja ne treba da čudi kada se u obzir uzmu osnovne postavke same konstruktivističke perspektive, jer srž konstruktivizma podrazumeva pre svega neprestani proces uobličavanja i ustrojavanja. Tako dinamički, razvojni i evolutivni aspekt konstruktivizma predstavlja njegov glavni doprinos istoriji ideja.

Mada bi se za začecima konstruktivističkih ideja moglo tragati daleko u prošlost, o konstruktivizmu kao o grupi različitih pravaca u psihologiji koji imaju zajedničke metateorijske pretpostavke, počelo je da se govori osamdesetih godina prošlog veka. U proteklih dvadesetak godina, primećeno je da je učestalost upotrebe ovog pojma u psihološkoj literaturi porasla sa manje od hiljadu referenci s početka sedamdesetih, do preko pet hiljada referenci u dvehiljaditoj godini. Tokom ovog perioda izrazi kao što su „konstruktivizam“ i „konstruktivistički“ postali su veoma odomaćeni u domenima neurologije, biologije, psihologije, psihoterapije i sociologije – što govori i o tome da ovaj pravac sa sobom nosi veliki integrativni potencijal. Ipak, mnoge ideje koje su se u nekim naučnim disciplinama javljale i pre pojave konstruktivističkog pravca, bile su veoma srodne osnovnim načelima konstruktivizma i vrlo podsticajne za njegov razvoj. Zbog toga bi se moglo reći da konstruktivističke ideje nisu nove, već da je nov pre svega pokušaj ujedinjenja u jedan zajednički pravac brojnih srodnih ideja začetih u različitim epohama ljudske misli.

Dušan Stojnov

Dušan Stojnov je diplomirao na Odeljenju za psihologiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Beogradu 1981; magistrirao na psihologiji ličnosti 1986 i odbranio doktorat is psihologije na istom univerzitetu 1992. Njegove profesionalne kvalifikacije obuhvataju i Diplomu iz istraživanja i psihoterapije u oblasti Psihologije ličnih konstrukata koju je stekao u Londonu 1990. godine u Centru za Psihologiju ličnih konstrukata, gde je specijalizirao konstruktivističku psihoterapiju kod Fej Fransele.

Kao klinički psiholog bio je zaposlen u Zavodu za bolesti zavisnosti (1983-1989) u Kliničko-bolničkom centru "Dr. Dragiša Mišović" u Beogradu. Pored toga, angažovan je kao Personal Performance Consultants Clinical Affiliate od 1999 godine. Takođe radi kao konstruktivistički psihoterapeuta od 1990. godine.

Svoju akademsku karijeru započeo je na Odeljenju za psihologiju na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Beogradu (gde je počeo da radi kao asistent 1989 godine, gde i danas predaje u zvanju redovnog profesora). Kao istraživač bio je angažovan na projektima Instituta za kriminološka istraživanja, Instituta za psihologiju i Instituta za pedagoška istraživanja (gde je kao istraživač bio angažovan na nekoliko istraživačkih projekata od 1996 do 2010 godine).

Ostala mesta na kojima je angažovan obuhvataju predavanja na programu za edukaciju psihoterapeuta Udruženja konstruktivista Srbije, Instiutu za edukaciju iz geštalt psihoterapije na Malti i Konstruktivističkom institutu za psihologiju u Padovi.

Održao je brojna predavanja po pozivu, seminare, radionice i kurseve iz psihoterapije na mnogim skupovima i profesionalnim institucijama u Jugoslaviji/Srbiji, Grčkoj, Malti, Velikoj Britaniji, Irskoj, Italiji, Češkoj. Njegova interesovanja pre svega leže u domenu konstruktivizma i konstrukcionizma, oblasti u kojoj su ga svojim radom potpuno očarali Keli, Bejtson, Maturana, Fuko, Šoter, Hare, Dancinger, Gofman i mnogi drugi. Dugi niz godina nastoji da izgradi objedinjujući pogled na različite teorijske pristupe kao što su psihologija ličnih konstrukata, radikalni konstruktivizam, socijalni konstrukcionizam, narativna psihologija itd. Zastupa relacionistički pristup ličnosti, i u okviru ovakvog shvatanja pokušava da poveže pitanja moći i subjektivnosti sa delatnostima u psihoterapiji.

Član je uređivačkog odbora Časopisa za konstruktivističku psihologiju, elektronskog časopisa Lični Konstrukti Teorija i Praksa i Zbornika Instituta za pedagoška istraživanja.

Takođe je predsednik i osnivač Udruženja konstruktivista Srbije (UKS) od 1995. godine do danas,

Jedan od osnivača Evropskog udruženja ličnih konstrukata (EPCA),

Jedan je od saosnivača Evropske Mreže za konstruktivističku terapiju (ECTN), zajedno sa Masimom Gilibertom i Meri Frensis.

Član predsedništva Saveza društava psihoterapeuta Srbije bio je od 2006 do 2010.

Knjige:

Stojnov, D. (Ed.) (2000): *Psihoterapije*. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva.

Stojnov, D. (2003): *Psihologija ličnih konstrukata: Uvod u teoriju i terapiju*. Beograd: Zepter Book World.

Stojnov, D. (2007): *Psihologija ličnih konstrukata: Uvod u teoriju i terapiju*, drugo izdanje. Novi Sad: Psihopolis Institut.

Stojnov, D. (2008): *Metateorijske osnove kvalitativnih istraživanja*. Beograd: Zepter Book World.

[Udruženje konstruktivista Srbije](#)

Filozofska okosnica konstruktivističke metateorije

Ideje i učenja u filozofiji ne predstavljaju jedan monolitan skup. U njenom razvoju bilo je uvek različitih, suprotstavljenih, a često i uzajamno isključivih shvatanja o prirodi stvari. Upravo zbog toga, sledi letimičan pregled razvoja jedne posebne niti u filozofiji koja bi mogla da se uslovno nazove okosnica konstruktivizma. Zameci ideja koje u sebi nose važnu sličnost (naravno, uz neizbežne i uočljive razlike) sa shvatanjima savremenih konstruktivista, mogu se pre nove ere uočiti kako u azijskim religijsko-filozofskim učenjima Lao Cea (VI vek p. n. e.) i Bude (VI-V vek p. n. e.), tako i u radovima zapadnih filozofa među kojima se izdvajaju Protagora (V vek p. n. e.) i skeptik Sekst Empirik (III vek p. n. e.). U našoj eri, kao važne preteče konstruktivizma treba izdvojiti kapadokijske oce Grigorija Bogoslova, Vasilija Velikog i Grigorija iz Nise (IV vek), ali i sholastičare Pjera Abelara (XI-XII vek) i Petera Aureolija (XIV vek). Ipak, kao filozofi čiji je rad presudan za uobličavanje konstruktivističke metateorije u psihologiji, najčešće se pominju sledeći filozofi: Đanbatista Viko, Emanuel Kant, Georg Vilhelm Fridrih Hegel, Fridrih Niče, Hans Fajhinger, Alfred Kožibski, Ludvig Vitgenštajn, Mihail Bahtin, Mišel Fuko i Žak Derida. Na ovom mestu je neminovno naglasiti da ova lista ne treba da se posmatra kao iscrpan i potpuno reprezentativan izbor svih filozofa čije su misli relevantne za uobličavanje konstruktivizma (jer bi pravljenje takvog izbora zahtevalo posebnu knjigu), već kao jedan arbitraran izbor koji počiva na kriterijumu učestalosti navođenja važnosti uticaja ovih filozofa u konstruktivističkoj literaturi.

Psihološka prethodnica konstruktivističke metateorije („rani konstruktivizam“)

Mada je rasprostranjeno mišljenje da je konstruktivizam kao pravac u filozofiji začet pojavom Vikovog dela (Hermans, 1993; Neimeyer & Stew art, 1998), smatra se da je presudan uticaj na pojavu konstruktivizma u psihologiji izvršio Kant (Richardson, 1988). Podstaknut Hjumovim skepticizmom, Kant je postuliranjem kategorija čistog uma i njihovog učinka u preradi čulnog iskustva uobličio temelje konstruktivističkog proučavanja znanja. On je uveo u upotrebu pojam sheme – mentalne konstrukcije iskustva koja odslikava i svet promenljivih objekata i događaja, s jedne strane, i podležnu logiku kategorija kao nečeg što je tom iskustvu nametnuto, s druge. S pojavom konstruktivizma, psihologija, pored proučavanja čovekovih inherentnih svojstava, počinje da se okreće i ka proučavanju načina konstruisanja tih svojstava: pored izučavanja saznavanja sveta ona počinje da se zanima za saznavanje saznavanja. Zato će na ovom mestu biti predstavljene najvažnije ideje onih psihologa koji su svojim radom utirali put pojavi savremenog konstruktivizma u psihologiji, a koje se nazivaju još i „ranim konstruktivizmom“ (Richardson, 1988).

Po jednom shvatanju, prvi psiholozi koji su u svom pristupu naglašavali konstruktivističke ideje, verovatno su bili Brentano (sa svojim brojnim pristicama iz Vircburške škole) i Bergson, čije je učenje o kreativnoj sintezi veoma uticalo na pojavu geštalt psihologije, fenomenologije i egzistencijalizma (Neisser, 1976). Po drugom, prvi psiholog koji je eksplicitno branio konstruktivističko mišljenje da opojmljivanje determiniše opažanje bio je Urih Najser, čije se zalaganje za konstruktivistički pristup ogleda u njegovom stavu da je svet iskustva delo čoveka koji taj svet iskušava (Nystedt & Magnuson, 1982). Pored njega, posebno je naglašen vidljiv doprinos koji su konstruktivizmu dali Bartletovi ogledi sa pamćenjem (Richardson, 1988). U čuvenoj knjizi „Pamćenje“, Bartlet je opisao svoja istraživanja u kojima je od subjekata zahtevao da reprodukuju tekstualni i slikovni materijal koji su ranije učili (Bartlett, 1932). On je primetio da su u procesu prisećanja učesnici eksperimenata na vrlo tipičan način razrađivali i iskrivljavali materijal koji su nastojali da zapamte tako što su originalnoj priči nametali lična i društvena značenja, što ga je navelo da zaključi da pamćenje nije samo proces reprodukcije, već takođe i proces rekonstrukcije – uzajamnog odnosa između materijala koji se doživljava i vrlo apstraktnih kognitivnih reprezentacija sveta. Bartlet je za ove reprezentacije upotrebio izraz „shema“ i na taj način postao „priznati pokretač upotrebe shema u opisivanju prisećanja priča“ (Thorndyke, 1984: 144). Ipak, u teorije koje su se u psihologiji javile pre konstruktivističke metateorije, a koje nesumnjivo mogu da se nazovu konstruktivističkim, ubrajaju se učenja geštalt psihologa Maksa Verthajmera, Volkfanga Kelera i Kurta Kofke, kao i teorije dečijeg razvoja Žana Pijažea, Džeroma Brunera i Lava Vigotskog (Richardson, 1988).